

Jeden z pośród wielu
Weredyk.

* W dniu dzisiejszym otrzymaliśmy pismo od ks. Niedbalskiego, wikaryusza z Trzemesznej, w którym zaprzecza, by wołał na zebraniu w Trzemesznie: kto za kościołem na lewo, i oświadcza, że prócz prośbienia dwukrotnie przewodniczącego o głos, którego nie otrzymał, ani słowa nie rzekł.

Wobec tego oświadczamy, że dla wykrycia prawdy nie pozostaje niestety nic innego, jak droga sądowa; my przyjmujemy odpowiedzialność za naszego korespondenta, który zobowiązał się podać dowody. Na takiej tylko drodze sprostowanie może mieć wartość.

* O zebraniu wyborczym w Brodnicy, na którym poseł p. Ign. Łyskowski zdawał sprawę z czynności poselskich donosząc do Gaz. Tor. co następuje:

„Brodnica, 20 sierpnia.

Dziś mieliśmy tu wielkie zebranie. Sprawozdanie poselskie ogłoszone na dziś sprowadziło na salę zebrania około czterechsetu ludzi wszystkich stanów. Pan poseł Łyskowski mówił przez dwie godziny i jasno wyłożył nam wszystko, co się do sejmiku odnosi i jakie tam zapadły uchwały i ustawy.

Objaśnił lud o ciastach prawodawczych, o ich składzie i o wyborze posłów. Następnie przeszedł ustawy ubiegłej legislatury bliżej nas obchodzące; skreślił charakter ustaw kościelnych, objaśnił ustawy odnoszące się do nowej ordynacji powiatowej i prowincjonalnej, narazicie przeszedł do kwestii językowej i przedstawił cały przebieg tej kwestii w szkołach, w administracji, w zebraniach i towarzystwach, przytoczył interpelacje ztąd wyniki, wszedł na nowy projekt ustawy językowej w urzędach i w końcu podniósł, że tem wszystkiemu słusność się nie znośi, że sprawiedliwość weźmie górę, że choroba czasu minie a środkami legalnymi i drogą parlamentarną ludność polska Prus nie przestanie się dobić równouprawnienia językowego jako szczytu wolności obywatelskiej i dojrzałości politycznej; radził ufnie patrzeć w przyszłość a tymczasem podnosić wśród nas oświatę, dobrobyt i godność obywatelską jako najpierwszą posiew lepszej przyszłości; upominał, aby każda wieś miała pismo polskie i oświecała się i kształciła się ku temu. Nareszcie zwrócił uwagę rodziców, aby się nie zrażali nauce niemieckiej w szkołach i napędzali dzieci do nauki, a przytem wszystkimi sposobami, jakich im dostarczy młodość ojczyzny i narodowości swojej, uczyli dzieci po polsku; przedewszystkiem dbajcie o to, — mówił p. poseł — aby każde dziecko miało polską książkę do nabożeństwa, aby w chwilach urzędowych modlitwy i rozmowy z Bogiem myślało i mówiło dziecko polskie tylko po polsku. Niech polska mowa — tak kończył p. poseł — będzie waszą świętą mową macierzyńską, jako skarb duszy, jako wyraz życia domowego obok języka niemieckiego, który jest wam potrzebny po za domem.

Serdecznie też dziękowała wiara p. posłowi a wszyscy się rozeszli zadowoleni i wzmacnieni na duchu.

Wiadomości urzędowe.

Techniczny członek król. komisji kolejowej w Królewcu, radca budownictwa Grillo przeniesiony został do Torunia do król. komisji kolejowej kolei wschodniej, jaka tam utworzona zostanie z dniem 1 września rb.

Korespondencye Dziennika Pozn.

Lwów, 20 sierpnia.

(Termina wyborów. — Plagi. — Wystawa przyszłoroczna. — Ustawa polowa. — Okrucieństwa tureckie a rosyjskie. — Nowe książki.)

(T.) Wybory do sejmiku rozpisały na 24 października. Taka przynajmniej wczoraj nadeszła tu z Wiednia wiadomość. Nasamprzód odbędzie się wybory 74 posłów z kurii gmin wiejskich. Następnie, zapewne w pierwszych dniach listopada, w kurii miast, a w końcu w kurii wiejskich własności ziemskich. Mamy więc jeszcze dwa miesiące czasu przed sobą, w których bardzo wiele zrobić można. Teraz spodziewać się można, że komitety miejscowe i obwodowe, które dotychczas nie wiele objawiały życia, wezmą się do dzieła. Komitet centralny tutejszy jest czynny, nie zaniedbuje niczego, aby wpłynąć na korzystny rezultat wyborów. Jest nadzieja, że ruch wyborczy u nas będzie bardzo żywiony i że nie zejdzie na tory, na które nierozum zepchnął go u was. Partya, która u was chciałaby wziąć ster sprawy publicznej w rękę, istnieje i u nas — jest jednak o tyle patryotyczna — że w sprawach tak ważnych, jak na przykład wybory, idzie dotychczas z obozem narodowym i nigdy rozbić go nie pokusiła się, a jeżeliby się nawet znaleźli u nas ludzie w rodzaju waszych reprezentantów partyi Kurjerowej, to wnetby ich powstrzymała w zapędach powaga naszego arcybiskupa i znanych biskupów, którzyby im wnet wskazali, że właściwem polem ich działania jest konfesyjonał, szkoła, kazałnica i łoże umiarkowanego i nie publicystyka, nie trybuna, nie forum. Plaga, jaka na was teraz spada, dokuca u nas tylko ludowi ruskiemu, który jest cały pod panowaniem księży. Dokąd oni go prowadzą, najlepiej teraz i największy niedowiarek przekonać się może ze słowa, organu tych księży, wodzących rej w tutejszej Rusi.

Wspomniałem dawniej o wielkiej wystawie rolno-przemysłowej, która się u nas za rok ma odbyć. Komitet wystawowy, na którego czele stoi Włodzimierz hr. Dzieduszycki, wydał już odezwę do kraju, wzywając do składki, kosztu bowiem urządzenia takiej wystawy są ogromne a dotychczas, o ile wiem, dysponuje komitet tylko 5000, przyznaniem przez sejm krajowy. Jaką sumę przyczyni się rząd, nie wiadomo.

Jedną z bardzo ważnych w naszych stosunkach ekonomicznych ustaw, uchwalonych przez sejm nasz, otrzymała przecie sankcyę. Mianowicie wielce pożądana ustawa o policyi polowej.

Zwracam uwagę waszą na artykuły Gazety Narodowej pod napisem: „Okrucieństwa tureckie i okrucieństwa moskiewskie“, znakomicie i z wielką znajomością rzeczy napisane. — Wielką oddały usługę sprawie każdej, kto by artykuły przetłumaczył na obce języki, zamieścił w pismach francuskich, angielskich i niemieckich, bo może przecież i w Niemczech znalazłby się jaki na tyle bezstronny dziennik, — że skłoniłby się do ogłoszenia prawdy.

Gazeta Podkarpacka poczyni od 1 września znowu w Stanisławowie wychodził stanem patryotycznego obywatelstwa miejskiego. — Szczegół Boże! Podcaza zbliżających się wyborów może Gazeta Podkarpacka dobrze usłużyć sprawie narodowej.

Do szeregu nowych książek, o których pojawieniu się już pisałem, przybyło bardzo cenne dzieło dr. Ksawerego Lińskiego wydane nakładem księgarni Gubrynowicza i Schmidta pod tytułem „Cudzoziemcy w Polsce.“ Pierwszy spory 31 arkuszyowy tom zawiera pamiętniki, podróże, opisy Niemców, którzy chwilowo bawili w Polsce. Oto ich imiona: L. Naker, N. Werdum, J. Bernoulli, J. E. Biester i J. J. Kausch. — Niemcy bowiem jako najbliżsi nasi sąsiedzi najczęściej nas odwiedzali i najliczniejsze opisy po sobie zostawili. Takie opisy, jak słuszenie powiada autor w swej przedmowie, opisy ludzi wykształconych, którzy z zajęciem przypatrywali się stosunkom nieznanego im kraju, stanowią ważny i ciekawy materiał do dzieł obojczy i kultury narodu naszego. Cudzoziemcy zapisali w opowiadaniach swoich mnóstwo szczegółów, na które nasi pisarze współcześni nie zważali, bo zdawało im się, że takich rzeczy notować nie warto. A właśnie takie szczegóły są dzisiaj dla nas chcących poznać dokładnie przeszłość naszą, nieocenionymi wznihamkami, które byłyby zaginęły, gdyby ich niezapisał był cudzoziemiec. Jeżeli publiczność, jak się spodziewać należy, przyjmie przychylnie książkę właśnie wydaną, zapowiada p. Liński że ogłosi dalsze serje „Cudzoziemców w Polsce“, podług opisów Anglików, Francuzów i Włochów.

Zapowiadany od dłuższego czasu, a wielce pożądanym „Przewodnik Leśnictwa“ w 2 tomach, z wyborami ilustracyami, wyszedł już także u Gubrynowicza i Schmidta.

Młoda ale ruchliwa księgarnia Władysława Belzy, wydała swoim nakładem Stefana Buszczyńskiego „Poślaników“ i żarcik dramatyczny Leopolda S. pod tytułem „Życie Juliana Cezara przez Nie Napoleona.

Z teatru wojny.

Tureckie wojska zadały Serbom skoncentrowanym w górach pod Aleksinaczem dotkliwą klęskę i zajęły silne pozycje serbskie — tak donosi turecki biuletyn z Niczu z dnia 20-go sierpnia. Białogrodzka depesza urzędowa donosi także, że przez cały dzień walczone w okolicy Aleksinaczu, a rezultat bitwy nie był, jak się zdaje, pomyślnym dla serbskiego oręża. Inny telegram białogrodzki powiada, że w dniu 20 sierpnia odparli Serbowie atak turecki pod Tesznicą, miejscowością leżącą 1 1/2 mili na południe od Aleksinaczu, ale dodaje równocześnie, że następnego dnia rano dalsza rozpoczęła się walka. Serbowie mieli się skoncentrować pod Aleksinaczem, gdzie się znajduje główna pozycja Czerniejewa i gdzie przyjdzie do stanowczej batalii. Faktem zdaje się być, że Turcy dotarli do Aleksinaczu, a nawet wedle ich urzędowych telegramów mieli zająć szanse serbskie, będące kluczem Aleksinaczu. Trudno sobie dokłądny na razie zrobić obraz z sprzecznych telegraficznych doniesień o biegu wypadków na głównym teatrze wojny, wszystko przemawia jednak za tem, że i drugi akt krwawego dramatu nie wypadnie na korzyść Serbów.

Abdul Kerim pasza naczelny wódz turecki wkroczył przez Gramadę i Pandiralo w głąb Serbii powyżej Timoku a z Gurgusowaczem dostał się w jego ręce i Zajczar. Po zajęciu tych miejscowości spodziewano się, że z Gurgusowaczem i Zajczarem posuwać się będzie w kierunku zachodnim ku dolinie Morawy. Równoczesny atak Turków od strony południowej miał rozdzielić siły serbskie i ułatwić pochód Kerima paszy. To co przewidywano ziszcilo się też rzeczywiście. Ali Saib pasza wkroczył po lewej stronie bułgarskiej Morawy przez wawozy Supowacz ku północy, dotarł do Tesznicy i lubo początkowo wyparty przez Serbów, przekroczył mimo to powyżej Aleksinaczu Morawę celem połączenia się z Achmedem Ejubem paszą i operowania wspólnie przeciw Aleksinaczowi. Achmed Ejub pasza znajdował się w ostatnim czasie pomiędzy Gurgusowaczem a Banją przeł wawozami Topli, których broń serbski pułkownik Horwatowicz. Abdul Kerim pasza nakazał Osmanowi paszy rozłożonemu pod Zajczarem wzmocnić armię Ejuba paszy kilkoma pułkami, jak to tureckie powiadają biuletyny, tak że tenże mógł śmiało posuwać się ku Aleksinaczowi, przed bramami którego ma się obecnie znajdować. Jaką drogą dotarł Achmed Ejub pasza do Aleksinaczu, trudno na pewno oznaczyć, telegramy donoszą tylko, że przybył z Derwentu.

Armia turecka znajduje się teraz pod bramami Aleksinaczu. Jeżeli się jej uda zająć te silnie oszańcowane pozycje, to musi wiaść jeszcze Deligrad również silnie oszańcowany, aby mieć wolną drogę do Białogrodu. Serbowie, jak wnosić należy, wytygają wszystkie siły w obronie Deligradu, gdyż upadek jego byłby najdotkliwszą klęską dla Serbii. W każdym razie należy się spodziewać lada chwila ważnych doniesień z teatru wojny, bo zacięta walka rozpoczęła się już w sobotę dnia 19 sierpnia, na całej linii.

Oto najnowsze telegramy z teatru wojny:

Carogrod, 20 sierpnia. Rząd donosi z Niczu pod dniem 19 sierpnia, że Achmed Ejub posuwający się z Derwentu i Ali Saib paszowie, który przekroczył rzekę Morawę, maszerują na Aleksinacz. Obiedwie dywizje znajdują się chwilowo w pobliżu Aleksinaczu. Ali Saib pasza wziął szturmem szanse będące kluczem miasta.

Carogrod, 20 sierpnia. Telegramy, jakie otrzymał dzisiaj rząd, a które wszystkie datowane są z dnia wczorajszego, potwierdzają wiadomość, że tureckie korpusy Achmeda Ejuba i Ali Saib paszów oddalone są od Aleksinaczu tylko na szrał armatni, i wzięty szturmem liczne serbskie pozycje na wzgórzach, zaślaniających miasto. Turcy zdobyli na Serbach jedno działo i nieco niewolników w czasie marszu na Aleksinacz.

Carogrod, 20 sierpnia. Rząd donosi z Niczu; Tureckie wojska zadały skoncentrowanej armii serbskiej na wzgórzach Aleksinaczu dotkliwą klęskę i zajęły jej oszańcowane pozycje. Straty Serbów są nader znaczne.

Zemlin, 21 sierpnia. Wczoraj rano uderzyli Turcy ponownie pod wodzą Abdul Kerima paszy w siłę 40,000 żołnierza na armię serbską, skoncentrowaną pod Tesznicą pomiędzy Supowaczem a Aleksinaczem. Ataki Turków odparto a nawet skrzydło serbskie, walczące szczególnie, przeszło do kroków zaczepnych, lecz nie ściało Turków. Bitwa trwała do 6 godziny po południu. Dzisiaj rano rozpoczęło znowu bitwę. Serbowie skoncentrowali się pod Aleksinaczem, gdzie się znajduje główna pozycja Czerniejewa. Spodziewają się większej bitwy.

Z teatru wojny czarnogórsko-tureckiego nie ma chwilowo nowych wiadomości. O bitwach pod Podgoricą i Medun przynosi depesza z Danilowgradu z dnia 20 sierpnia, następujące szczegóły: „Wedle wiarogod-

nych wiadomości brało udział w bitwie stoczonej w dniu 14 sierpnia pomiędzy Podgoricą a Medun, ze strony tureckiej 18 batalionów nizamów, 3,000 zeybeków i 5,000 baszibuzuków. Ze strony Czarnogórców i Kukeów 4 bataliony i 1,500 Kukeów albańskich. — Ogień karabinowy trwał 3 godziny, w czasie którym Turcy posunęli się naprzód. Czarnogórcy wraz z Kukeanami uderzyli skutkiem tego z hańdżarem w rękę na Turków i zabrali im szturmem 20 szanów. Na placu boju padło trupem 4,700 Turków. Rannych, a zwłaszcza wyższych oficerów, zabrali cofający się Turcy ze sobą. Czarnogórcy i Kukejanie mieli stosunkowo również znaczne straty: 200 poległych i 350 rannych. Aż do 17-go sierpnia dostawili dowódca czarnogórski Bożo Petrovycz z zdobytymi łupów wojennych: 3,000 karabinów odcylowych, wielki zapas amunicji, mnóstwo szabl i cicherskich i hańdżarów zeybeków, 19 sztandarów, mnóstwo drobniejszej broni, koni, namiotów i różnego materiału wojennego. Pomiędzy poległymi Czarnogórcami znajduje się 7 kapitanów, kilku oficerów i 4 chorążych.

NIEMCY.

* Berlin, 22 sierpnia. Vossische Ztg. dowiaduje się, że rozpoczęto już redakcyę projektu do prawa o opłatach stempowych cesarstwa. Chodzi tu o przełanie na cesarstwo prawie wszystkich opłat, które państwo pobiera częścią przy nabywaniu i odstępowaniu praw prywatnych, częścią za poszczególne czynności z władzami państwowymi i administracyjnymi. Wszystkie opłaty stempowe, nie tylko przy zawieraniu kontraktów sprzedaży, kupna i t. d. ale i we wszelkich urzędowych dokumentach podlegających stempowi, pobiera ma odtąd cesarstwo.

Profesor Reuleaux, którego nazwisko głośno się stało od niejakić czasu z powodu sprawozdania o niemieckiej wystawie w Filadelfii, spowiedzianym jest w tych dniach w Berlinie i złoży najpierw obszerne sprawozdanie urzędowi kanclerskiemu. Kölnische Ztg. dowiaduje się przytęm, że urząd kanclerski ogłosi sprawozdanie profesora Reuleaux z własnymi komentarzami.

Rząd cesarstwa zajęty jest obecnie pracami mającymi na celu odnowienie traktatów handlowych z Austrią i Włochami.

Poseł niemiecki przy dworze włoskim, tajny radca Keudell przybył do Berlina i udaje się do Varzinu do ks. Bismarcka. Jenerał francuski, margrabia d'Abzac, pierwszy adiutant Mac Mahona, przybył do Berlina i wyjeżdża do Śląska celem odwiedzenia krewnych swojej żony. Podróż jego nie ma mieć politycznej natury, jak donoszą berlińskie dzienniki.

FRANCYA.

* Paryż, 21 sierpnia. Dnia onegdajszego udał się minister spraw wewnętrznych p. de Marcère i minister robot publicznych p. Christophle do Domfront, zkąd obaj są rodem, dla wzięcia udziału w uroczystości agronomicznej, jaka się tamże odbywa. Tak prefekt departamentu Orne jak i wszystkie władze miasta biorą w niej udział a tak prefekt jak mer miasta mieli przy przebiegu ministrów przemowę. P. Christophle, który jest zarazem deputowanym z Domfront, odrzekł na przemowę tę słów kilka, oświadczając w końcu: „Witacie w nas, panowie, przyjaciel i towarzyszy; witacie także członków rządu, który kochacie i któremu służycie. Jako przyjaciele i towarzysze ściskamy wam z gorącym sercem ręce, które nam podajecie. Jako członkowie rządu powiadamy wam: możecie być pewni, że, dopóki my znajdujemy się na zajmowanym przez nas stanowisku, sztańdar rzecypospolitej wysoko i stale podtrzymujemy będzie.“ Słowa te przyjęto żywym i przebiegłym oklaskami. P. de Marcère wyraził następnie radość swoją nad tem, że się znajduje w mieście swem rodzinnem, dziękując mieszkańcom za gorące przyjęcie. Z dworca zaprowadzono ministrów do podprefektury; — pochód uroczysty poprzedzała kapela a straż ogniowa i żandarmi zamykali go. Okrzyki: „Niech żyje rzecypospolita! Niech żyją ministrowie!“ powtarzały się bez końca. Wieczorem był wielki bal a dnia następnego miał się odbyć wielki bankiet, na którym ministrowie raz jeszcze w dłuższych przemowach chcieli podnieść politykę republikańską rządu obecnego.

République Française bardzo słusznie dziwi się temu, że dziennikowi Les Droits de l'homme wytoczono proces o obrazę izby, podczas kiedy klerykalny, bonapartystowski i rojalistowski dziennikom wolno obrażać ją prawie codziennie. Leez zapominać nie należy, że ostatnie te dzienniki wielkimi w pałacu Elysee cieszą się względami i że Le Droits de l'homme się organem p. Rochefort, któremu niczego nie przepuszczają. Républ. Française wspomina też o sprawie kapitana piechoty marynarskiej Grimal, który jako komisarz rządowy w procesie przeciw uczestnikom komuny przemienierzywszy rozmaite dokumenta, ogłosił je następnie w pismach bonapartystowskich, za co na pigło lat więzienia skazany został. Ta mianowicie okoliczność uderzająca jest wedle République Française, że władze wojskowe już dawniej przeciw niemu nie wystąpiły, gdyż z artykułów, jakie ogłaszał, mogły już przed czterema laty, że musiał rozmaite przemienierzyć papiery. Równocześnie zwraca uwagę na to, że dzienniki bonapartystowskie ogłaszają tezustannie dokumenta i inne papiery, które otrzymały mogły tylko z rąk przemienierczych agentów; — żąda przeto, — aby prefektura policyi przemienierzeniom tym raz przecieć koniec położyła. Ze się to stanie — zaledwo jednak spodziewać się można, gdyż bonapartyści — a za rządów Mac Mahona nigdy się to nie zmieni — zadowolili już z zmiany takich stosunków rychło spodziewać można.

Tutejsze dzienniki zajmują się kwestyą, czyby nowego ministra wojny jen. Berthaut nie należało wybrać senatorem w miejsce zmarłego p. Ludwika Wolowskiego lub postawić jako kandydata do krzesła poselskiego. Domyślają się wszakże ogólnie, że marszałek Mac Mahon będzie wołał, aby nowy minister trzymał się z daleka od walk stronnicych i zajmował się jedynie reorganizacyą armii.

Znanemu republikańskiemu deputowanemu i przyjacielowi p. Gambetty, p. Spullerowi zarzucają gazety klerykalne, że nie jest Francuzem. Dotąd sprawa ta nie wyjaśniona — organ p. Gambetty, République Française przynajmniej milczy dotąd w tej sprawie.

Stronniczo klerykalne wszelkich dokłąd starań, aby dla uniwersytetów swoich zebrać jak najwięcej funduszy. Kardynałowie aroybiskupi z Paryża i Cambray mają się w tym tygodniu zjechać w ostatniem mieście dla narady nad tą sprawą.

TURCYA.

* Carogrod, 20 sierpnia. O chorobie sułtana Murada pisał ze strony fachowej z Carogrodu Wiener Med. Wochsch., co następuje:

Pragnę, o ile na to pozwolą okoliczności, donieść wam wszystko, co mi dotychczas z źródła jak najlepiej pouczającego wiadomo, o chorobie sułtana. Lekarz ordynujący sułtana stoją niezawodnie w obec zadaniem niezwykle trudnym; pacjent czasami jest, jeśli można wierzyć wywodom lekarzy, nie nie znacząco umyślnie ko słabym, ulega tylko przechodowej afektacyi umysłu, jest już „en bonne voie de convalescence“, tak brzmi hasło, tak brzmi odpowiedź, jaką mają zawsze w Dolmabagdzie dla każdego interpelanta, bez względu, czy jest lekarzem lub laikiem.

Spróbuję na własną odpowiedzialność uchylić nieco o ile znane są nam fakta, zasłony, jaka osłania chorobę sułtana i rozświetlić choć odrobinię ciemnie Dolmabagdzę. Sułtan Murad, liczący lat 36, mgz — jak ogólnie utrzymują — silnej pierwotnie konstytucyi, pełen swobody w 29 maja br. a przeto w dniu wstąpienia na tron zasiał wielką nadzieję, a pierwsze objawy stanu chorobliwego, jak gwałtowny ból głowy, deliria i wycinioty pojęzaczony z silną febrą przestraszyły i zaniepokoiły do tego stopnia ówczesnego ministra wojny Hussein Avni paszę, iż postanowił zaważać pomocą głośnego w Perze lekarza niemieckiego (dr. Mühlhinga), celem dowiedzenia się o pewnego o chorobie sułtana i zasięgnięcia odpowiedzi rady i pomocy. Hussein Avni pasza został atoli w dni kilka potem (16 czerwca) zamordowany, skutkiem czego nie mogła przyjść do skutku wyznaczona na 16 czerwca wizyta w Dolmabagdzie. Do wyzysk mienionych objawów chorobliwych przylgły się i psiki zamordowaniu Hussein Avni paszy ciężka melancholia, niekiedy przechodząca w stan gwałtownego wzburzenia, jkające się, apatye objawiające się wstrętem do pokarmu i wszelkiego znoszenia się z ludźmi, dalej prostracye, sil, roztargnienie, pozbawienie pamięci, bezzębność, brak apetytu, zawrót głowy a w końcu tak silne roztrojenie nerwów, iż najłżejszy szmer przestraszał go i wywoływał drżenie na całym cieie. Stan taki musiał oddziaływać jak najniekorzystniej na ekonomię ciała i spowodować ogólne wycieńczenie, ztąd wychudł sułtan ogromnie, włosy jego na głowie i brodzie powisł przedwcześnie. Jeśli weźmiemy pod rozway całą grupę wymienionych powyżej objawów chorobliwych i uwzględniwszy do tego etiologiczne momenta, będziemy mieli przed sobą obraz człowieka, u którego system pożywczy zupełnie uległ wzburzeniu. Przypatrzmy się bliżej etiologicznym momentom. 1) Wdowom panującym Osmanem był — o ile mi wiadomo — sułtan Ibrahim, manakiem, sułtan Murad zwołanym pijakiem, sułtan Abdul-Medjid (ojciec obecnego władcy) umarł w skutku tek rozmiłowania się w zbytnich rozkoszach, między którymi wino niepoślednio odgrywało rolę; pamięć sułtana jeszcze sądy o stanie umysłowym zmarłego sułtana Abdul-Aziza. — Dalej należy tu wziąć pod rozway znaną, nader ograniczoną, jednak dostępną zmyślowy i rozkoszom sposób życia każdego księcia tureckiego, zwłaszcza następcy tronu, nie mniej znane tutaj wódr kraju bardzo dobrze rodzaje i natura napojów dostarczanych przez niesumiennych i jedynie zysk mających na oku przekupniów do serająw haremów. 2) Wzrost szkieletu różnie towarzyszące wstąpieniu na tron tego księcia wydarzenia a zwłaszcza w pierwszej linii zmian, jakie szczyko i niespodzianie zaszły w jego egzystencji, jak ów nagły przechód od ograniczonej zwłaszcza w czasy ostatnich indywidualnej wolności (faktem jest, że poprzedni sułtan wietrzał niebezpieczeństwo, trzymając w ostatnich 25 dniach pod surowym zamknięciem do nieograniczonego, absolutnego, górującego po nad wszystko stanowiąca władcy tureckiego. W końcu trwał giczny koniec sułtana Abdul-Aziza, jego stryja i ty rana, dla którego mimo wszelkich urach doznanych mimo upośledzenia i prześladowania zachował pewną uległość, tudzież straszne morderstwo dokonane na obur ministrach Hussein Avni i Raschidzie paszy przez ob danego rodzinie zdetronizowanego sułtana Cerkies Hassana, owe okropne epizody, skutkiem których młody władca żył w bezustannym obawie o swe życie a ostatecznie wojna, gdzja finansowa i smutny w ogóle stan państwa — wszystko to wywołało w umyśle tego księcia wzburzenie, pod którym silnie ucierpiał i bez tego już słabe źródło jego zbiorowego systemu życiowego.

ZIEMIE POŁUDNIOWO-SŁOWIAŃSKIE.

Bośnia, Hercegowina, Bułgarya.

* Korespondent Kölnische Ztg w Filipopolu zwiedza pobojowiska, miasta i wsie bułgarskie, ponioszone przez baszibuzuków i podaje okropne opisy scen, których był świadkiem naoczny. W jednym z ostatnich swych listów podaje następujący opis miasta Batak, zniszczonego zupełnie przez Turków: „Przyjeżdżając do miasta spotkałmisi gromadkę Bułgarów, którzy pomogli nam zsiąść z koni a następnie prowadzili konie za nami. Tu i owdzie po drodze spotykaliśmy kobiety czotgające się po ziemi i nucące bułgarskie pieśni żałobne. Kolo każdej z tych kobiet sterczała z ziemi część głowy albo inna jaka część ciała ludzkiego. Były to szczątki ich dzieci. O treści pieśni jednej z tych nieszczęśliwych istot: „Do brotliwy Boże! miałam pięciorgo dzieci, pięciorgo pięknych dzieci, teraz wszystkie wymarły, wszystkie zostały pomordowane, coż pocznę, coż pocznę?“. Kilka kobiet kało się pomiędzy gruzami i przetrzącało rumowiska widocznie szukały zwłok członków swęj rodziny. Każda z nich śpiewała pieśń żałobną — a niektórzy zalaływały ręce i wyrywały sobie włosy z głowy. Gdy której z nich zapytales o powód tak strasznej boleści, rozpoczynała coś mówić, ale wnet zamieniała się mowa w płacz gorzki. Z pagórka odpowiadali nam Bułgarzy do miejsca, w którym odbyła się pierwsza rzeź. Droga do tego miejsca była formalnie wycieśloną czaszkami i kośćmi ludzkimi; na pagórku leżało około 150 szkieletów na pół odzianych. Widok by okropny ale daleko okropniejszem było opowiadanie. Po spłądowaniu miasta spędzono w to miejsce wszystkie kobiety i dziewczęta, odebrano od nich pieniądze i kosztowności, odtąd je z odzienią, poobcinano im uszy i nosy, powykluwano oczy, a następnie im wybito jak trzodek chlewną. Później przyszły zgłodniałe psy i poogryzały kości. Z tego pagórka, na którym odbyła się rzeź straszna, zeszliśmy następnym w dolinę, kolo mytna. Na drodze leżała krwawą zbroczyn belka. Na tej to belce składały ofiary fanatyzmu swe głowy, ażeby kat tęp łatwiej mógł odzielić głowę od tyłowia. Główna ulica, prowadząca do cerkwi, w głądła jak kostnica. Po lewej i po prawej stronie ulicy szkielety i kości owinęte w szmaty pokrwawione a obok nich zwoje jasnych i ciemnych włosów kobiecych. Na twarzach były widocznie ślady głębokiego

złota (osierwona) na ten miesiąc - - - - - mar. ze statku pl. - -
cena przedcena - - - - - marek, sierpień-wrzesień - - - - - p. wrzesień-pa-
ździernik 187.5-188.5-187.5 pl., październik 191 pl., październik-
listopad 191.5-191 pl., listopad-grudzień 194 - - - - - plac, grudzień-styczeń
- - - - - pl., styczeń-luty 187.7 - - - - - plac, kwiecień-maj 201 - - -
m. placono.

Zyto loco mało interesu. - - - - - Termina mało zmian. - - - - - Wypow-
iedziano - - - - - otr. Cena wypowied. - - - - - m. per 1000 kilogr.
Loco 145-180 m. wedle gatunku, - - - - - piękne nowe - - - - - z
kolei i statku placono, rosyjskie 145-147. marek ze stat-
ku i kolei placono, - - - - - nowe 173 - - - - - 177 marek z kolei
placono, - - - - - na ten miesiąc 146 - - - - - placono, cena przedcena
- - - - - marek, sierpień-wrzesień 146 - - - - - placono, wrzesień-
październik 148-147.5 - - - - - plac, październik 152-151.5 - - -
placono, listopad-grudzień 155-154 - - - - - pl., styczeń-luty 187.7
- - - - - pl., kwiecień-maj 157.5-157 - - - - - placono.

Jęczmień per 1000 kilogr. wielki i mały 137-171 marek
wedle gatunku.

Owies loco przy wielkim dowozie tani. Term. spok
Wyp. 3000 otr. - - - - - Cena wyp. 155.5 m. per 1000 kilo. - - - - - loco
147-175 mar. wedle gatunku, na ten miesiąc - - - - - nom.,
cena przedcena - - - - - marek, sierpień-wrzesień - - - - -
placono, wrzesień-październik 148.5-149 plac, październik-
listopad - - - - - plac, listopad-grudzień 146.5 - - - - - pl., grudzień-
styczeń - - - - - placono, styczeń-luty - - - - - placono, luty-marzec
- - - - - plac, kwiecień-maj 148.5-149.5-149 pl.

Mąka rżana stała. Wypowiedziano - - - - - otr. Cena wyp.
- - - - - m. per 1000 kil. Nr. 0 i 1 per 100 kil. brutto z miechem,
płynąca - - - - - placono, - - - - - na ten miesiąc 23.20-23.30 marek pl.,
cena przedcena - - - - - m., sierpień-wrzesień 22.75-22.85-22.80 placono,
wrzesień-paźd. 22.30-22.40-22.35 plac, październik-listopad 22.20-
22.10 plac, listopad-grudzień 22.05-22 - - - - - placono, grudzień-sty-
czeń - - - - - placono, styczeń-luty 187.7 - - - - - placono, kwiecień-maj
- - - - - plac.

Groch per 1000 kilogr. do gotowania 186-215 marek we-
dle gatunku, na paszę 175-185 m. wedle gatunku.

Nasiona olejne per 1000 kilogr. Wypowiedziano - - - - -
otr. Cena wypowied. - - - - - marek. Rzep zimowy - - - - - marek,
rzepak zimowy - - - - - marek, siem. lnia - - - - - m.

Olj rzepiowy wyżj pi. - - - - - Wypowiedziano z beczką
1000 otr. bez beczki - - - - - otr. Cena wyp. z becz. 66.8 m. bez beczki
- - - - - marek per 100 kilogr. - - - - - loco z beczką 68. marek, bez
beczki 67. m., na ten miesiąc 66.6-67. - - - - - plac, cena przedcena
- - - - - sierpień-wrzes. 66.6-67. - - - - - pl., wrzesień-paźd. 66.6-67.1 - - - - - pl.,
paźd.-listopad 66.6-67. plac, listopad-grudzień 66.8-67.1 - - - - - pl.,
grudzień-styczeń - - - - - pl., styczeń-luty 187.7 - - - - - pl., luty-marzec
- - - - - pl., kwiecień-maj 67.7-68. - - - - - plac.

Olj lnia per 100 kilogramów bez beczki loco - - - - -
marek.

Olj skalny słabiej. - - - - - Rafinowany (Standardwhite)
per 100 kilogram. z beczką w partjach o 50 bar. (125 otr.).
Wypow. 125 otr. Cena wypowiedziana 33.4 m. per 100 kilogr.
Loco 35. m., na ten miesiąc - - - - - pl.; cena przedcena - - - - - sierpień-
wrzesień 33.5 - - - - - żąd., wrzesień-paźd. 33.4-33.2 - - - - - plac, paźd.

- - - - - pl., październik 33.7-33.3 - - - - - pl., listopad-gru-
- - - - - pl., grudzień-styczeń - - - - - plac, styczeń-luty 187.7 - - -
kwiecień-maj - - - - - pl.

Okowita stała. - - - - - Wypowiedziano - - - - - litrów.
Cena wypowiedziana - - - - - m. Per 100 litrów 4 100/100=10,000
z beczką. - - - - - loco - - - - - plac, na ten miesiąc 50.5-50.1 plac,
cena przedcena - - - - - sierpień-wrzesień 50.5-50.1 plac, wrzesień-
plac, wrzes.-paźd. 50.1-50.4-50.2 pl., październik 50.3-50.5-50.5
pl., listopad-grud. 50.3-50.4-50.2 plac, w jednym przypadku
p., grudzień-styczeń - - - - - p., styczeń-luty 187.7 - - - - - p., luty-mar-
- - - - - plac, kwiecień-maj 52.2-52.4-52.2 placono.

Okowita per 100 litrów 4 100/100=10,000%, bez becz-
loco 50.9-50.7 plac, ze spichrza 49.9-50. pl., w pożyteczny
bezczak - - - - - pl.

Mąka pszena nr. 00 30.00-28.00, nr. 0 28.00-27.00,
0 i 1 25.50-24.50
Mąka rżana nr. 0 24.25-23.00, nr. 0 i 1 22.75-20.75
100 kilogr. brutto z miechem.

Nabożeństwo żałobne
za duszę śp.
Wiktorii Rymarkiewicz
odprawi się w piątek dnia 25
b. m. o godzinie 1/2 10 w ko-
ściele farnym. (4225)

Za duszę śp. Antoniny z
Górszkiej Grabiańskiej i jej
syna **Mieczysława** odbędzie
się **nabożeństwo żałobne**
w kościele św. Marcina, w piątek
dnia 25 sierpnia o godzinie 1/2 9 r-
na, na które proszą przyjaciół i zna-
jomych stroskany (4223)

Antykwarenia
E. CallierawPoznaniu
poszukuje:
Rubrycelli dycezy **poznań-**
skiej z lat 1781, 1782, 1809, 1810,
1811, 1813, 1814, 1816, 1817.
Rubrycelli dycezy **gnieźnień-**
skiej z lat 1702-1796, 1798-
1835, 1838-1845, 1847, 1860.
Lelewela Polska, Dzieje i Rzeczy
jej, tom IV (ogólnego zboru tom IX,
zawierający: Dostojeści i urzędy,
Herby w Polsce i t. d. - oraz i tom
VII (ogólnego zboru tom XII) za-
wierający: Polska odradzająca się itd.
Rogalskiego Józefa dz. p. n.
Sztuka budownictwa na swoje po-
rządki podzielona. Poznań 1760
i Warszawa 1775.
- Pięć porządków budowniczych po-
dług prawideł Jakóba Barocego z Wi-
nioli. Warszawa 1791.
Kalendarzy wydawanych przed r.
1800.

Jest do nabycia za pośrednictwem
Ekspedycji Dziennika Poznańskiego
zbiór kompletny
PRZYJACIELA LUDU
leszczyńskiego
za cenę 25 tal.

POEZYJE
autora poematu (2892)
„Na Ukrainie“
w dwóch tomach są do nabycia w Ad-
ministracji Dzien. Pozn. po cenie 5 M.
We Lwowie wychodzi od lat
ośmiu co niedzielną pismo humo-
rystyczne, ilustrowane p. t.:
„SZCZUTEK.“
Kosztuje rocznie 10 złr. a. w.
z przesyłką. (3327)
Adres: Administracja Szczutka.
Lwów.

Z drukarni J. I. Kraszewskiego
(Dr. W. Lebiński) wyszedł i jest do
nabycia wprost i za pośrednictwem
wszystkich księgarń:
List otwarty
do
przywódców stronnictw
narodowego
i
ultramontańskiego
napisał XX. Poznań 1876.
Nakładem autora, Cena 25 fenigów.

Z powodu nadzwyczaj szybkiego wy-
czerpania wyszła już **druga edycja**
książki (2551)
Zwyczaje towarzyskie
(Le savoir vivre)
i jest do nabycia w księgarni E. Cal-
liera w Poznaniu tudzież we wszy-
stkich innych księgarniach. Cena egze-
plarza 2 Marki.
Juliusz Wildt
nakładca w Krakowie.

Księgarnia E. Calliera
poszukuje
PISM KRASICKIEGO
wydania paryskiego.
Dodatków do pism Krasickiego
wydania Dmochowskiego.
Antykwarenia E. Calliera
poszukuje
druków polskich
z lat 1763-1793.

Młodzie funtowe
znaney od dawna doskonałej dobroci, codziennie świeże, poleca istniejący
tu od lat przeszło 30
skład główny młodzi
S. ALEXANDER
(H. Kirsten) & Marcin Nr. 11.

UWAGA.
Warkocz, przedziałki do wło-
sów, wkładki do
włosów.
Fryzjer damski.
Szyniony i loki
jako też wszelkie do tego fachu na-
leżące artykuły sprzedaje dalej po nominalnie
znanych cenach **handel włosów** (4048)
Ludwika Sorauer, POZNAN,
Stary Rynek 71.
Przesyłki zamiejscowe uskuteczniat za przesłaniem próby włosów.

HOGG, APTKARZ, 2, RUE DE CASTIGLIONE, PARYŻ JEDYNY PREPARATOR.
PILULE de PEPSEINE de HOGG
PIGULKI Z PEPSINY HOGGA.
Preparatowi temu nadano specjalnie kształt pigulek dla zabezpieczenia go od wpływu po-
wietrza; zachowano tym sposobem wszelkie własności temu nadan przez lekarstwo i uży-
wano skuteczność jego niezachodzą. - Pigulki Hogga przygotowyw są w trojaki sposób:
1. **PIGULKI HOGGA z CZYSTEJ PEPSINY** przeciwko upośledzonemu trawieniu, gorzcy,
wymiotom i innym przypadłościom. specjalnym żółdka.
2. **PIGULKI HOGGA z PEPSINY** w połączeniu z **żelazem odkażającym przez uodóród**
przeciw słabościom żółdka powikłanym niedokrwistością, nlenością ogólną, etc., bardzo są
wzmacniające.
3. **PIGULKI HOGGA z PEPSINY** w połączeniu z **lodanem żelaza** niepodlegającym rozkła-
dowi, przedw słabościom skroflicznym, lymfatycznym, silyfikcznym i piersiowym.
PEPSINA przez połączenie z żelazem i lodanem żelaza łagodzi własności drażniące jakie lodan
żelaza wywierają na żołądek osób nerwowych i drażliwych. - Pigulki Hogga sprzedają się je-
dyne w fiakonach trójkątnych i znajdują się w głównych aptekach.
Dostać można w Poznaniu w aptece Dra Mankiewicza. [12]

Nakładem drukarni J. I. Kraszewskiego
(Dr. W. Lebiński) wyszła i jest wprost i przez
wszystkie księgarnie do nabycia: (3868)
1. **Verhandlungen im Herrenhause des**
preussischen Landtages über die Geschäfts-
sprache der Behörden, Beamten etc. nach
den stenographischen Berichten der Sitzung
v. 19 Juni 1876. Cena 10 fen.
2. **Obrona** języka narodowego w izbie pa-
nów sejmu pruskiego etc. Cena 10 fen.

MAŁY BAZAR
Poznań, Wilhelmski plac 10.
Wypredaż trwać będzie kilka
jeszcze dni, dla tego zwraca się
uwagę na piękną gotową bieliznę,
płótna bielefeldzkie i znaczny za-
pas koronek, blondyn itd. (4222)

Wiedeńska kawa,
codziennie świeża na sposób wie-
deński palona, funt po 140, 160,
180 i 200 fen. Dobry wybór su-
rowej kawy od 110 fen. za funt
począwszy, kawa figowa Hofera
z Bawaryi. (4001)
Ryszard Fischer.

Dziś
otwarcie sezonu
zwierzyny.
Codziennie (4163)
nachodzą i poleca jak najtaniej ku-
ropatwy, przepiórki, bekasy, sarny i
jelenie, bażanty, cietrzewie, słomki
i kaczki.
Ryszard Fischer.

Wiedeńska kawa,
codziennie świeża na sposób wie-
deński palona, funt po 140, 160,
180 i 200 fen. Dobry wybór su-
rowej kawy od 110 fen. za funt
począwszy, kawa figowa Hofera
z Bawaryi. (4001)
Ryszard Fischer.

Wiedeńska kawa,
codziennie świeża na sposób wie-
deński palona, funt po 140, 160,
180 i 200 fen. Dobry wybór su-
rowej kawy od 110 fen. za funt
począwszy, kawa figowa Hofera
z Bawaryi. (4001)
Ryszard Fischer.

HOGG, APTKARZ, 2, RUE DE CASTIGLIONE, PARYŻ JEDYNY PREPARATOR.
PILULE de PEPSEINE de HOGG
PIGULKI Z PEPSINY HOGGA.
Preparatowi temu nadano specjalnie kształt pigulek dla zabezpieczenia go od wpływu po-
wietrza; zachowano tym sposobem wszelkie własności temu nadan przez lekarstwo i uży-
wano skuteczność jego niezachodzą. - Pigulki Hogga przygotowyw są w trojaki sposób:
1. **PIGULKI HOGGA z CZYSTEJ PEPSINY** przeciwko upośledzonemu trawieniu, gorzcy,
wymiotom i innym przypadłościom. specjalnym żółdka.
2. **PIGULKI HOGGA z PEPSINY** w połączeniu z **żelazem odkażającym przez uodóród**
przeciw słabościom żółdka powikłanym niedokrwistością, nlenością ogólną, etc., bardzo są
wzmacniające.
3. **PIGULKI HOGGA z PEPSINY** w połączeniu z **lodanem żelaza** niepodlegającym rozkła-
dowi, przedw słabościom skroflicznym, lymfatycznym, silyfikcznym i piersiowym.
PEPSINA przez połączenie z żelazem i lodanem żelaza łagodzi własności drażniące jakie lodan
żelaza wywierają na żołądek osób nerwowych i drażliwych. - Pigulki Hogga sprzedają się je-
dyne w fiakonach trójkątnych i znajdują się w głównych aptekach.
Dostać można w Poznaniu w aptece Dra Mankiewicza. [12]

Specjalny magazyn
gotowej
garderoby damskiej
15 Wilhelmski plac 15
perkalikowe suknie ranne
po 1 1/2 i 2 tal. (3710)
perkalikowe kostiumy od
4 1/2 - 9 tal.
kostiumy welniane od 6 1/2 -
30 tal.
żupony, tuniki, płaszcze o-
krągłe, paletoty cesarskie
w wielkim wyborze.
Fichus, talmy, dolma-
ny wypredają się z powodu spóźnio-
nej pory po uderzająco tanich cenach.
Juliusz Freund
Wilhelmski plac 15 obok gmachu
król. komendantury.

Piękne cytryny
soki
i galarety owocowe
owocowe w konserwie
poleca (3502)
S. SOBESKI
BAZAR.
Radykalne wyleczenie
Rzetelne rzeczywiste środki.
Spirytus przeciw podagrze (Gichtgeist),
cudownie skutkujący przeciw zastarzałej na-
wet podagrze i reumatyzmowi w każdym
stadium rozsyła butelkę po 2 M. 50 fen.
specjalista (4168)
V. Franz
w Holoubkau (Czechy).
Ponieważ poczyt aż do dalszego zaliczek
nie przyjmują, przeto proszę go poprzednie
przesłanie należytości.
Dom. Jarocin wydzie-
rzawi natychmiast
browar
z kompletnym urządzeniem.

Piękne cytryny
soki
i galarety owocowe
owocowe w konserwie
poleca (3502)
S. SOBESKI
BAZAR.
Radykalne wyleczenie
Rzetelne rzeczywiste środki.
Spirytus przeciw podagrze (Gichtgeist),
cudownie skutkujący przeciw zastarzałej na-
wet podagrze i reumatyzmowi w każdym
stadium rozsyła butelkę po 2 M. 50 fen.
specjalista (4168)
V. Franz
w Holoubkau (Czechy).
Ponieważ poczyt aż do dalszego zaliczek
nie przyjmują, przeto proszę go poprzednie
przesłanie należytości.
Dom. Jarocin wydzie-
rzawi natychmiast
browar
z kompletnym urządzeniem.

Piękne cytryny
soki
i galarety owocowe
owocowe w konserwie
poleca (3502)
S. SOBESKI
BAZAR.
Radykalne wyleczenie
Rzetelne rzeczywiste środki.
Spirytus przeciw podagrze (Gichtgeist),
cudownie skutkujący przeciw zastarzałej na-
wet podagrze i reumatyzmowi w każdym
stadium rozsyła butelkę po 2 M. 50 fen.
specjalista (4168)
V. Franz
w Holoubkau (Czechy).
Ponieważ poczyt aż do dalszego zaliczek
nie przyjmują, przeto proszę go poprzednie
przesłanie należytości.
Dom. Jarocin wydzie-
rzawi natychmiast
browar
z kompletnym urządzeniem.

Piękne cytryny
soki
i galarety owocowe
owocowe w konserwie
poleca (3502)
S. SOBESKI
BAZAR.
Radykalne wyleczenie
Rzetelne rzeczywiste środki.
Spirytus przeciw podagrze (Gichtgeist),
cudownie skutkujący przeciw zastarzałej na-
wet podagrze i reumatyzmowi w każdym
stadium rozsyła butelkę po 2 M. 50 fen.
specjalista (4168)
V. Franz
w Holoubkau (Czechy).
Ponieważ poczyt aż do dalszego zaliczek
nie przyjmują, przeto proszę go poprzednie
przesłanie należytości.
Dom. Jarocin wydzie-
rzawi natychmiast
browar
z kompletnym urządzeniem.

Parowa młockarnia
do wynajęcia do młócenia za zapłatą.
Dom. Trzemiński pod Trzeme-
sznem. (4184)
Pańskie pomieszkania z
4 i 8 pokoiów się składają-
ce, wraz z oranżeryą, kuchnią
itd. stajnie i remizy natych-
miast albo od 1 października
do wynajęcia. (4194)
Sw. Marcin Nr. 6.

Wrocławska ul. 9.
Mieszkanie o 5 pokojach na I. pię-
do wynajęcia od 1 października rb.
Grobla Nr. 23 jest na pierwszym
piętrze stacyja o czterech wielkich pokojach
wraz z przynależnościami od 1 października
do wynajęcia. (4156)

Losy
na pierwszą wielką
loteryą koni
w Brandenburg a. d. H.
po 3 Marki (3802)
nabyć można w Eksp. Dziennika Pozn.
Ciągnięcie nastąpi w dniu
31go października 1876.

Dominiun Siedlemin (1/4 mili
od stacyi kolei żelaznej Jarocin) sprze-
dawać będzie w dniu 12 września 1876
o godzinie 11 z rana przez publiczną
licytacyą (4215)
40 sztuk
młodocianego bydła
jałowic i wołów
1 stadnika
czystej krwi holenderskiej,
15 trzyletnich źrebców
1 ogiera
sześciolletniego rasy węgierskiej.
Zarząd dominialny.

Dominiun Wielowieś
Nr. 1 pod Pakością po-
szukuje do kupna
100-150 maciór
do chowu i (4217)
100
młodych skopów,
o zgłoszenia uprasza się.
Dominiun Gora-
zdowo p. Borzyko-
wem ma
80 młod. skopów
do chowu na sprzedaż. (4198)

W tutejszym **Zakładzie sterót** fund-
ks. kan. Musollia będzie od 1 paźdz. rb. ob-
dzone miejsce **nauczycielki** dla ochra-
ki. Pensya roczna przy wolnym mieszk-
wynosi 450 marek. Nauczycielki wyk-
cone wedle systemu Froehla mogą się zg-
sić do podpisanego, załączając świadectwa
4219) Wągrowiec. **Ks. Bukowiec**

Młodej damy,
obu językami krajowemi mówiącej p-
szukuje się dla handlu towarów szna-
klerskich do sprzedawania. Oferty s-
L. E. Nr. 4226 przyjmujmie Ekspedycy-
Dzien. Pozn.

Panna służąca,
znająca się dokładnie na biadym szyciu, k-
wiczynnie, praniu i fryzjerstwie, posiad-
jąca chlubne świadectwa z domów pierws-
rzędnych poszukuje miejsca od 1 paździer-
ka. Bliż. wiadomość w E.sp. Dz. p. Nr. 414

Osoba
w młodym wieku, obeznana dokładnie w g-
spodarstwie kobiecym, w gotowaniu i w
wszelkich gałęziach jego życia sobie zmian-
miejsce od 1 października. O oferty uprasza
pod lit. **N. N. Nr. 125 Jarocin.** (420)

Studentów
przyjmuje **tanio** na stół i stancy-
Jan Kotusz
Grobla 17b. (420)

Nauczyciela domow.
poszukuje do początkujących dzie-
dom. **Kozłowo** p. Terespo-

Subjekt
obecnie w miejscu, dokładnie obeznany z ba-
halterya, posiadający owa języki krajowe i za-
opatrzony w dobre świadectwa, poszukuje mie-
sca od 1go października. Bliższ. wiadomość
udzieli Adm. Dz. Pozn. pod Nr. 4200

Piwowar,
wolny od wojskowości, po polsku i ni-
emiecku mówiący, który przez la-
kilka samodzielnie zarządzał browarem
i posiada najlepsze świadectwa, poszu-
kuje samodzielnego ile możliwości sta-
nowiska. Łaskawe oferty uprasza się
przesłać do właściciela folwarku **O**
Nickelmana w Nasławiu pod
Kosciąnem. (4197)

Ogrodnika
żonatego, znającego się na oranżeryi, szkół-
kach i modnym ogrodnictwie wskaże **na-**
ogrodnik w Kobyłepolu p. Poznani

Ogrodnik,
Polak, beżenny, w wieku średnim, obeznany
gruntownie w wszystkich gałęziach fachu te-
go, zaopatrzony w dobre świadectwa i reko-
mendacye, poszukuje odpowiedniej posady tu
w Galicyi lub Król. Polskiem od 1 paździer-
nika rb. Adres **N. N. P. P. Dług**
Gosław. (4140)

Dominiun Siedlemin p. Jarocin
poszukuje natychmiast
służącego
kawalera.

Kurs papierów na giełdach berlińskich i poznańskich																		
Berlin, 22 sierpnia.																		
Niemieckie papiery.																		
Prusk. poz. ukonsolid.	4 1/2	104.80 p.	Niem. bank Union.	4	— p.	Brzesko-grajewska	5	21.75 p.	Polsk. listy ukonsolid.	4	68.70 p.							
dito dito	4 1/2	97.20 p.	Gotajski bank kredyt.	4	110.50 p.	Saloyjska Karo. Lud.	5	84.50 p.	Ameryk. pożycz. 1881	6	101.10 p.							
Oblig. długu państwa	3 1/2	94.20 p.	Kwileckiego i Sp. bank	6	106. p.	Kolój Rudolfa	4	45.80 p.	Ameryk. pożycz. 1882	6	99.50 p.							
Prem. poz. państwa z 1855	3 1/2	187. p.	Meinigska bank kredyt.	4	61. p.	Marchijsko-poznańska	4	19.50 p.	Ameryk. pożycz. nowa	5	103.75 p.							
Listy zast. wschodnio-pruskie	3 1/2	85.75 p.	Austriack. zakład kred.	5	72.25 z.	Górnoszlask. kol. lit. A.C.	3 1/2	137-136 1/2-136 p.	Renta francuska	5	— p.							
dito	4	95.20 p.	Wschodnio-niem. bank	5	240-240 1/2 p.	dito lit.B.	3 1/2	126.90 p.	Rumun. pożyczka	8	92.20 p.							
List. zast. pozn. (nowe)	4 1/2	102.25 p.	Poznańska bank prowino.	4	97.10 p.	Austr.-franc. kolój państwa	5	475-6-4 p.	Moneta w złocie, srebrze i papierach.									
dito lit. A. i C.	4 1/2	— p.	Bank Rzeszy niem.	4 1/2	155.75 p.	Austr. póln. zachodnia	5	318. p.	Napoleonsdory	1 szt.	16.24 p.							
dito nowe	4 1/2	— p.	Prowinoyonal. stowarz.	5	76.60 p.	dito pol. państw. (Lomb.)	5	126-127 p.	Imperyaty	1	— p.							
Zachodnio-pruskie	3 1/2	84.25 z.	dyskont.	5	83.75 p.	Wschodniopruska kol.	4	24. p.	Dolary	1	— p.							
dito	4	95.60 p.	Akoye przemysłowe.			poludniowa	4	108.25 p.	Austriack. noty bank.	1	168.16 p.							
dito	4 1/2	102.10 p.	Berliński kantor drzew.	4	54. p.	Kol. po praw. brz. Odry	5	112. p.	Rosyjskie noty bank.	4	81.20 p.							
dito II serya	5	107.10 p.	Stowarzysz. immol.	4	76.50 p.	Rumun. kolój	5	101.90 p.	Francuskie noty bank.	4	81.20 p.							
dito nowe	4 1/2	— p.	Dortmund Union	5	8. p.	Rosyjska kolój państw.	5	101.90 p.	Dyskonto wekslowe	4	—							
Listy rent. poznańskie	4 1/2	96.80 p.	Huty Hoerder	5	61.50 p.	Starogardzko-poznań.	4 1/2	101.90 p.	dito lombardowe	5	—							
dito pruskie	4	96.70 p.	dito Laura	5	62. p.	Warszawsko-byd.	4	— p.	Poznań, 22 sierpnia.									
dito szlaskie	4	97.40 z.	dito Marienhütte	5	66.50 z.	Warszawsko-wiedeńsk.	5	202. z.	Listy rentowe i zastawne.									
Akoye bankowe.										Poznań, 22 sierpnia.								
Wrocław. bank dyskont.	4	65. p.	dito Redenhütte	5	20.50 p.	Marchijsko-pozn. z pr. p.	5	212. p.	Pozn. listy zastawne	3 1/2	98.							
dito wekslowy	4	71. p.	Berlin. Passage.	6	20.25 p.	Zagraniczne papiery.			Nowe listy zastawne	4	95.40							
Niemiec. bank hyp. w	4	98.50 p.	Akoye zakładowe i obligacje kolei żelaznych.										Listy rentowe pozn.	4	97.			
Meinings.	4	98.50 p.	Bergsko-marchijska	4	82.10 p.	Austr. renta sreb.	4 1/2	58.50 p.	Prowino. obligacje	5	— p.							
										Berlińsko-zgorzelicka	4	84.90 z.	Powiatowe obligacje	5	101.			
										dito szczecińska	4	119.80 p.	dito nowe	5	76.90 p.	Powiatowe obligacje	4 1/2	98.50